

ACTIEPLAN januari 2016 – juni 2018

Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Gevangenis Hasselt

**HULP- EN DIENSTVERLENING
AAN GEDETINEERDEN**

Hulp- en dienstverleningsbeleid gevangenis Hasselt

Nieuw actieplan

Het nieuwe actieplan is klaar. Uit een wolk van uitdagingen koos de hulp- en dienstverlening in de gevangenis van Hasselt haar prioriteiten. Hiermee is de strategie voor de komende 2,5 jaar bepaald. De visie van het netwerk is niet van koers gewijzigd, maar focus en de aanpak zijn geëvolueerd. In samenhang hiermee ervaart de hulp- en dienstverlening vele veranderingsprocessen, die elk hun impact hebben op het beleid en het aanbod. De ogen sluiten voor verandering is geen optie, er creatief mee omgaan en blijven zoeken naar opportuniteiten is het antwoord.

Totstandkoming actieplan

We kunnen ondertussen terugvallen op een degelijke beleidsmatige basis. Het gezamenlijke beleidsplan en het vorige actieplan zijn documenten die in eerste instantie de richting van dit nieuwe actieplan bepaalden. Niet te onderschatten was de impact van de dialoogtafels in november 2014 waar met meer dan 60 personen en 25 diensten het beleid werd doorsproken. Toch heeft dit actieplan ook een eigen voortraject gekend. Meerdere besprekingen tijdens het beleidsteam, het coördinatieteam en de werkgroepen, lieten de netwerkactoren toe samen doelstellingen te concretiseren. Uiteindelijk hakte het beleidsteam de knopen door. Bijkomend liggen onze acties in lijn met de doelstellingen van het Vlaams strategisch plan 2015-2020, wat meer kracht zal geven aan het lokale beleid.

Kwaliteitsmechanismen

De afsprakennota met betrekking tot de coördinatie bepaalt een aantal mechanismen

die de kwaliteit van onze werking bewaken. Zo worden de verbindingen opgesomd die het netwerk wil versterken. Dit actieplan zal meer nog dan de voorgaande inzetten op betrokkenheid van gedetineerden en hun directe sociale omgeving. Tegelijk zijn er meer doelstellingen waarbij de hand tot samenwerking naar het penitentiair personeel wordt uitgestoken. De afsprakennota somt ook de criteria op waaraan het actieplan wordt getoetst. Het actieplan heeft bijvoorbeeld heel wat aandacht voor integraal samenwerken en contextgericht werken. Twee thema's die minder nadrukkelijk in de doelstellingen staan zijn de zorg voor medewerkers en het herstelgericht werken. Voor deze thema's werd geen specifieke strategie uitgewerkt, maar vertrekken we vanuit een continue aandacht en worden waar nodig initiatieven genomen.

Veranderingsprocessen

Ongeveer iedere actor in het netwerk kende de voorbije jaren een veranderingsproces of bevindt er zich nog middenin. Twee belangrijke bedreigingen waarmee we geconfronteerd worden zijn enerzijds de aangekondigde besparingen bij het bewakend personeel en anderzijds de verminderde inzet op coördinatieniveau binnen de domeinen cultuur, sport en onderwijs. Beiden hebben zonder twijfel een impact op de hulp- en dienstverlening en het zal creativiteit vragen om ons aanbod te handhaven. Tegelijk zijn er processen die kansen met zich meebrengen. Denk maar aan de justitiehuzen die onder de Vlaamse Overheid terechtkwamen en waarmee de samenwerking de voorbije jaren al werd opgedreven. Ook onderzoeken die lopen in verschillende gevangenissen zoals

rond participatie zullen ons beleid verder voeding geven. Tot slot hopen we dat de algemene trend van de digitalisering zich zal doortrekken naar het gevangeniswezen met daarbij heel wat nieuwe mogelijkheden, bijvoorbeeld online-hulpverlening. Waar de verandering zich ook voordoet, we zoeken steeds naar de kans tot verbetering en proberen deze maximaal te verzilveren.

Aan de slag!

We geloven dat we met dit actieplan resultaten kunnen bereiken die leiden tot betere perspectieven voor gedetineerden en hun omgeving. Tegelijk hopen we de dialoog rond hulp- en dienstverlening aan gedetineerden verder te stimuleren, binnen

de inrichting, binnen ons netwerk en binnen de samenleving om ook de volgende jaren steeds weer nieuwe mogelijkheden los te wrikken. Als voorzitter van het beleidsteam durf ik te stellen dat ons netwerk over een sterk en dynamisch team beschikt dat de vele uitdagingen durft aan te gaan. Ik wil dan ook iedereen bedanken voor de altijd voelbare goesting om aan de slag te gaan. Met dit actieplan weten we ineens ook wat onze volgende stappen zullen zijn!

Gert Vanherk, Beleidscoördinator

Lijst met afkortingen

BC	Beleidscoördinator
CAW	Centrum Algemeen Welzijnswerk (Limburg)
CF	Cultuurfunctionaris
D-Rad:Ex	Afdeling De-Radicalisering voor Extremisme
DRA	De Rode Antraciet vzw
DSO	Directe sociale omgeving
DVA	Drugsvrije afdeling
HDV	Hulp- en dienstverlening
JWW	Justitieel Welzijnswerk Limburg (CAW Limburg)
OC	Onderwijscoördinator
OO	Organisatieondersteuner
SEN	Steunpunt expertisenetwerken
SF	Sportfunctionaris
STRAP	Strategisch Plan Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden 2015-2020
TB	Trajectbegeleiding
VGGZ	Vereniging Geestelijke Gezondheidszorg
VOCVO	Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs

Inhoudsopgave

Hulp- en dienstverleningsbeleid gevangenis Hasselt	1
Lijst met afkortingen	3
1. Domein-overstijgende doelstellingen	6
1.1. Het coördinatieteam versterkt de communicatie m.b.t. de hulp- en dienstverlening binnen de gevangenis.....	6
1.2. We streven verder naar een aanbod op maat door gericht op zoek te gaan naar informatie en deze informatie te gebruiken.	7
1.3. De verantwoordelijkheid van gedetineerden wordt gestimuleerd door het verhogen van de participatiemogelijkheden.	7
1.4. De directe sociale omgeving (DSO) krijgt meer informatie en wordt meer betrokken bij de HDV. 8	8
1.5. We werken een beleid uit rond radicalisering.	9
1.6. Er worden afspraken gemaakt omtrent het werken met vrijwilligers	10
2. Welzijn en gezondheid	11
2.1. We bouwen verder aan de integrale trajectwerking met naadloze overgang naar het postpenitentiair traject	11
2.2. We investeren in communicatie en samenwerking met organisaties die actief zijn rond huisvesting.....	11
2.3. We schrijven een suïcidebeleid op maat van de inrichting en zetten stappen in het implementatieplan.	12
2.4. We investeren verder in samenwerking met partners binnen de geestelijke gezondheidszorg en met partners die zich richten op personen met een beperking, vooral met oog op de post-penitentiaire periode.	12
2.5. We geven de drugsvrije afdeling (DVA) mee vorm en installeren een afgestemd hulp- en dienstverleningsaanbod op deze afdeling.....	13
3. Onderwijs en werk.....	14
3.1. Er worden basismodules beroepsopleiding georganiseerd in de inrichting.	14
3.2. We zorgen voor een vlot verloop van de VDAB-indiceringen in de inrichting en via Ba(c)k@work worden contacten met het sociaal economisch circuit gelegd.	14

3.3.	We ondersteunen het project van Wonen en Werken gericht op competentieversterking in de werkplaatsen	15
3.4.	We behouden de goede praktijken in het sensibiliseren van werkgevers.....	15
4.	Sport	16
4.1.	Gezien de opstart van twee specifieke afdelingen, past de sportwerking haar organisatie aan met oog op een toegankelijk aanbod voor alle gedetineerden.	16
4.2.	We onderzoeken en testen het project opboksen.....	16
4.3.	De stage van opleiding fitness-instructeur wordt georganiseerd.....	17
4.4.	De sportwerking van de gevangenis Hasselt promoot het belang van sporten en bewegen ten aanzien van andere hulp- en dienstverlenende actoren en zoekt naar domein-overstijgende kruisbestuiving.	17
4.5.	De sportwerking motiveert gedetineerden om op anders georganiseerde (zelfstandige) wijze aan sport te doen.	18
5.	Cultuur	18
5.1.	We trachten cultuur dichterbij de gedetineerden te brengen en op deze manier de sfeer en leefbaarheid in de inrichting te verhogen.....	18
5.2.	Vanuit cultuur stimuleren we doelgericht sociale competenties bij gedetineerden.....	19
5.3.	De bibliotheek zet verdere stappen met oog op professionalisering en toegankelijkheid. .	19

1. Domein-overstijgende doelstellingen

1.1. Het coördinatieteam versterkt de communicatie m.b.t. de hulp- en dienstverlening binnen de gevangenis.	
<p>Motivering:</p> <p>In de gevangenis van Hasselt is communicatie een uitdaging, onder andere door het groot aantal gedetineerden en medewerkers, maar ook door de infrastructuur (cellulair ligt afgescheiden van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap).</p> <p>Vanuit de hulp- en dienstverlening pleiten we voor een communicatieplan op organisatieniveau en dus in samenwerking met Justitie. Vanuit dit actieplan echter engageren we ons in eerste instantie tot een verbeterde communicatie met betrekking tot onze eigen rol.</p> <p>De verbeterde communicatie moet in de eerste plaats voelbaar zijn door de gedetineerden. Tegelijk werd tijdens de dialogtafels hulp- en dienstverlening in 2014 meermaals gesuggereerd om in te zetten op samenwerking met het penitentiair personeel. Bijgevolg kiezen we ervoor om binnen bepaalde projecten en processen deze communicatie te versterken (vb. project rond participatie van DRA, infosessies voor bezoekers, suïcidebeleid, drugsvrije afdeling...).</p> <p>We vergeten niet de inspanningen die we in het verleden leverden om tot een taalbeleid te komen (omgevingsanalyse, focusgroepen, bevraging van de populatie). We kiezen jaarlijks acties uit dit beleid.</p>	
<p>Acties:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. We kiezen bepaalde projecten of processen waarin we sterk communiceren, zowel naar gedetineerden als naar medewerkers (voornamelijk beambten). 2. Uit actie 1 halen we goede werkwijzen die we opnemen in een kader met oog op een verbeterde communicatie over de hele werking (vb. uniformiteit ovm procedures). 3. We kiezen jaarlijks prioriteiten binnen het taalbeleid om de communicatie met gedetineerden te ondersteunen. 	
Trekker	1: OO 2: OO 3: OC
Betrokkenen	1: Betrokkenen in de projecten die gekozen worden 2: coördinatieteam 3: afhankelijk van de taalprioriteiten die gekozen worden
Timing	1: timing van de projecten 2: continue oefening 3: te bepalen per prioriteit
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - De projecten waarin sterk gecommuniceerd werd - Het communicatiekader - Gerealiseerde taalprioriteiten

1.2. We streven verder naar een aanbod op maat door gericht op zoek te gaan naar informatie en deze informatie te gebruiken.

Motivering:

We streven al jaren naar een aanbod op maat van de doelgroep. Toch merken we dat we niet altijd over voldoende informatie beschikken om onszelf hierop te evalueren. Weten we bijvoorbeeld voldoende welke subgroepen we niet bereiken en weten we waar de oorzaak ligt?

Goede informatie is nodig om ons beleid te onderbouwen. Binnen deze doelstelling vragen we ons af welke informatie we nodig hebben, hoe we hieraan geraken, hoe we ze beheren (databank?) en wat dit betekent voor ons beleid en aanbod? (aanbevelingen)

We verwijzen ook naar doelstelling 2 in het STRAP.

Acties:

1. In iedere werkgroep wordt in kaart gebracht welke informatie noodzakelijk is om het aanbod beter af te stemmen op de noden.
2. De informatie wordt gezocht, bestudeerd en verwerkt tot aanbevelingen voor het beleidsteam, coördinatieteam of de werkgroepen.

Dataverzameling kan via dialoog met gedetineerden of personeel, via onderzoek of literatuur.

(Bij ieder initiatief wordt de meerwaarde afgewogen t.a.v. de investering)

Trekker	OO
Betrokkenen	Voorzitters van de werkgroepen, domeincoördinatoren
Timing	1: voorjaar 2016 2: najaar 2016: duidelijkheid over hoe de informatie gezocht wordt 2017: zoeken en verwerken van info
Indicatoren	- Antwoord van iedere werkgroep op de vraag - Overzicht van initiatieven tot dataverzameling - Aanbevelingen

1.3. De verantwoordelijkheid van gedetineerden wordt gestimuleerd door het verhogen van de participatiemogelijkheden.

Motivering:

Het netwerk vindt het belangrijk om waar mogelijk in de gevangenis de gedetineerden verantwoordelijkheid te laten opnemen. We verwijzen hiervoor naar ons lokaal beleidsplan en het verslagboek van de dialogtafel in 2014. We verwijzen ook naar doelstelling 14 van het STRAP.

We verhogen de aandacht voor dit thema binnen het hele netwerk en plaatsen het daarom op de agenda's van de werkgroepen.

De Rode Antraciet vzw heeft een project rond participatie in de gevangenis van Hasselt lopen tot eind 2016. We hopen hiermee structurele verbeteringen te bekomen.

Ook op individueel niveau willen we de aandacht verhogen, bv door handvaten aan te reiken waarmee de gedetineerde zelf aan de slag kan.

Acties:

1. In iedere werkgroep wordt het thema participatie verder uitgediept.
2. Gedetineerden worden meer betrokken bij het beleid en de organisatie van de HDV. Bijv. via het project participatie van De Rode Antraciet vzw, op de drugsvrije afdeling...
3. Gedetineerden worden gestimuleerd om meer verantwoordelijkheid te nemen in hun eigen detentietraject en bij de voorbereiding van de re-integratie.

Trekker	1: 00
---------	-------

	2: BC 3: teambegeleider JWW
Betrokkenen	1: de werkgroepen 2: OO, Justitie, voorzitters werkgroepen 3: trajectbegeleiding
Timing	2016: mogelijkheden bespreken, opportuniteiten zoeken, acties opzetten 2017: realisatie van de actie
Indicatoren	- Antwoord van iedere werkgroep op de vraag - Acties en realisaties

1.4. De directe sociale omgeving (DSO) krijgt meer informatie en wordt meer betrokken bij de HDV.

Motivering:

Niet alleen is de DSO een doelgroep voor onze werking, hun cruciale rol bij de re-integratie maakt dat we hen als een belangrijke partner beschouwen. We zetten in op informeren en het vergroten van de betrokkenheid. We zetten tegelijk verder in op het kindvriendelijke gehalte van de gevangenis waar de voorbije jaren aan werd gesleuteld.

Zie ook doelstelling 5 in het STRAP.

Acties:

1. We informeren de DSO, onder andere via infosessies, en vergroten de toegang tot ondersteuningsmogelijkheden.
2. Er wordt verder gebouwd op de resultaten van het project kinderarmoede (najaar 2015).
3. De plaats van de DSO in het individuele traject van de gedetineerde wordt vergroot.
4. Bij projecten over de verschillende domeinen wordt steeds nagegaan of de DSO kan betrokken worden.

Trekker	OO (voor actie 3 in samenspraak met teambegeleider JWW)
Betrokkenen	1: portiers, bezoekerzaal, vormingsagent, familiale detentiebegeleiding, vrijwilligers 2: opvoedingswinkel 3: trajectbegeleiding 4: werkgroepen
Timing	1: infosessies per maand + continu op zoek naar nieuwe mogelijkheden 2: 2016: nieuw project kinderarmoede 3: op regelmatige basis handvaten aanreiken 4: reflex bij ieder nieuw project
Indicatoren	- Aantal infosessies - communicatie-initiatieven - nieuw project kinderarmoede & opvolging - evolutie betrokkenheid van DSO in individuele trajecten - evolutie betrokkenheid van DSO in projecten

1.5. We werken een beleid uit rond radicalisering.

Motivering:

Radicaal zijn op zich hoeft niet problematisch te zijn, maar wanneer dit leidt tot gewelddadig gedrag heeft dit gevolgen voor de hele samenleving. Dit thema werd eveneens opgenomen in het STRAP (DS 13).

In de gevangenis van Hasselt start vanaf januari 2016 een specifiek regime voor gedetineerden die een ernstig risico vormen op vlak van radicalisering. Deze afdeling zal D-Rad:Ex heten.

Via ons netwerk gaan we op zoek naar expertise rond dit thema. Met behulp van deze expertise wil de hulp- en dienstverlening enerzijds meewerken aan een beleid rond radicalisering en anderzijds haar eigen medewerkers vormen.

Het wordt een uitdaging om uit te zoeken welke rol de hulp- en dienstverlening kan spelen, enerzijds op de D-Rad:Ex zelf en anderzijds preventief ten aanzien van de hele populatie.

We willen eerst een beter zicht krijgen op de randvoorwaarden om te werken rond radicalisering om vervolgens beleidskeuzes te maken.

Acties:

1. Samen met Justitie en externe experts werken we een radicaliseringsbeleid uit.
2. We investeren in opleiding voor medewerkers.
3. We onderzoeken de rol van de HDV op de D-Rad:Ex en nemen deze rol op.
4. We onderzoeken hoe we preventief kunnen werken t.a.v. radicaliseringsprocessen bij de volledige populatie.

Trekker	BC
Betrokkenen	Coördinatieteam
Timing	Voorjaar 2016: beleid, eerste opleidingssessies, duidelijkheid over eigen rol Aanbod: afhankelijk van beleidskeuzes
Kosten	Zijn er middelen beschikbaar?
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Beleid - Opleidingssessies - Afspraken over rol HDV - Preventieve initiatieven

1.6. Er worden afspraken gemaakt omtrent het werken met vrijwilligers

Motivering:

Binnen de hulp- en dienstverlening werd al vaker met vrijwilligers gewerkt. Vandaag willen steeds meer diensten actiever met vrijwilligers aan de slag. Het binnen brengen van vrijwillige inzet creëert opnieuw een brug naar de samenleving. Tegelijk winnen we hiermee bijkomende expertise.

Met meer organisaties die vrijwilligers inzetten en meer vrijwilligers in de gevangenis groeit de nood aan een afsprakenkader.

Acties:

1. We brengen de verschillende scenario's in kaart waarop vrijwilligers kunnen worden ingeschakeld en gaan na welke ondersteuning per mogelijkheid nodig is.
Vb. via DRA, VormingPlus, Tabora, CAW, Sjabloon, met vrijwilligersverenigingen, VOCVO, Seniornet...
2. We leggen een kader vast m.b.t. het vrijwilligerswerk. (Vb. hoeveel ruimte hebben we om met vrijwilligers te werken en hoe vullen we deze ruimte in)

Trekker	BC
Betrokkenen	OO, domeincoördinatoren, organisaties die vrijwilligers inzetten
Timing	Scenario's: voorjaar 2016 Afsprakenkader: eind 2016
Kosten	onkosten/vergoedingen
Indicatoren	- Scenario's - Afsprakenkader

2. Welzijn en gezondheid

2.1. We bouwen verder aan de integrale trajectwerking met naadloze overgang naar het postpenitentiair traject	
<p>Motivering:</p> <p>Deze doelstelling blijft een van de meest prioritaire doelstellingen voor het netwerk. We breiden het experiment met het OCMW van Hasselt uit, trachten anders om te gaan met knelpuntdossiers en blijven op zoek gaan naar innovatie.</p> <p>Deze doelstelling vertrekt vooral vanuit welzijn, maar alle andere domeinen zijn betrokken.</p> <p>Het STRAP bevat meerdere doelstellingen die deze doelstelling kunnen ondersteunen (vb. hulp- en dienstverleningsplan, justitiehuizen)</p>	
<p>Acties:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na het experiment met het OCMW van Hasselt worden er meerdere OCMW's betrokken met oog op het organiseren van cliëntoverleg in de gevangenis. Dit wordt beschouwd als een proefproject vanuit de Gemengde Commissie (zie STRAP) 2. Er worden afspraken gemaakt m.b.t. gezamenlijke communicatie naar de cliënt ingeval van knelpuntdossiers waarin geen enkele dienst haar doelen nog bereikt. Deze dossiers wegen op de werkdruk van de diensten en het welzijn van de medewerkers. 3. We blijven op zoek gaan naar innovatie. (vb. nieuwe methodieken, nieuwe partners, connectie met het netwerk van de cliënt, hulp- en dienstverleningsplan...) 	
Trekker	Coördinator Justitieel Welzijnswerk
Betrokkenen	Trajectbegeleiding, coördinatieteam, OCMW's, PSD
Timing	Voorjaar 2016: start uitbreiding experiment OCMW's, bespreking aanpak knelpuntdossiers Najaar 2016: realisatie nieuwe aanpak knelpuntdossiers
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - De OCMW's waarmee we samenwerking opstarten - Afspraken aanpak knelpuntdossiers + effectieve dossiers die aangepakt worden - Vernieuwende initiatieven

2.2. We investeren in communicatie en samenwerking met organisaties die actief zijn rond huisvesting.	
<p>Motivering:</p> <p>Deze doelstelling is in het vorige actieplan nauwelijks aan bod gekomen, ondanks de noodzaak ervan. De doelstelling wordt hernomen.</p>	
<p>Acties:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. We gebruiken de nota van het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk als vertrekpunt om een aantal contacten te leggen (o.a. wooncoördinator OCMW) en samen met deze contactpersonen tot acties te komen. 2. We nemen initiatief tot overleg met de sociale verhuurkantoren. 	
Trekker	Coördinator Justitieel Welzijnswerk
Betrokkenen	Beleidscoördinator, externe partners
Timing	Voorjaar 2016: contacten leggen & acties verkennen
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Contacten die we gelegd hebben - Resultaten uit het overleg (acties/afspraken)

2.3. We schrijven een suïcidebeleid op maat van de inrichting en zetten stappen in het implementatieplan.

Motivering:

Op vlak van suïcidebeleid werd sterk gewerkt de voorbije jaren. Dit werk willen we verder zetten. Het beleid vraagt verdere verfijning en implementatie. De betrokkenheid van de beambten is nog een belangrijk werkpunt. Eind 2015 werd voor hen alvast een flitstraining suïcide georganiseerd in de gevangenis.

Acties:

1. We schrijven een beleidstekst suïcidebeleid
2. We werken ondersteunende instrumenten uit: folder, taakfiches...
3. We zetten verder in op onderlinge afstemming tussen alle diensten in de gevangenis.
4. We betrekken het penitentiair personeel bij het beleid en de aanpak op het terrein.

Trekker	BC
Betrokkenen	De werkgroep (met extern expert suïcidepreventie), beambten
Timing	4-5 bijeenkomsten per jaar van de werkgroep
Kosten	Drukkosten voor de folders
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Beleidstekst - Instrumenten - Samenwerkingsafspraken tussen diensten en met beambten

2.4. We investeren verder in samenwerking met partners binnen de geestelijke gezondheidszorg en met partners die zich richten op personen met een beperking, vooral met oog op de post-penitentiaire periode.

Motivering:

Het samenwerkingsexperiment met de mobiele teams binnen de geestelijke gezondheidszorg leverde nog maar weinig resultaten op. Een trefmoment georganiseerd in november 2015 leerde ons dat de bereidheid tot samenwerking er is, maar dat de sectoren elkaar veel te weinig kennen. Er dienen dus verdere stimulerende acties ondernomen te worden.

Een vergelijkbare situatie zien we bij partners die zich richten op personen met een beperking. Hier zal begin 2016 een eerste initiatief volgen onder impuls van SEN, waaraan ons netwerk meewerkt.

Acties:

1. We evalueren het trefmoment tussen de forensische teams en de mobiele teams van Reling en Noolim en bepalen verdere acties.
2. We werken mee aan een trefmoment tussen VAPH-voorzieningen, de geestelijke gezondheidszorg en Justitie en grijpen kansen aan tot samenwerking.

Trekker	BC
Betrokkenen	Wergroep samenwerkingsproject psy 107 Wergroep trefmoment VAPH-GGZ-Justitie
Timing	1: Voorjaar 2016: evaluatie trefmoment en bepalen verdere acties Najaar 2016: opstart nieuwe acties 2: 18 februari 2016: trefmoment, nadien evaluatie en eventuele acties
Indicatoren	Nieuwe acties ter stimulans van de samenwerking

2.5. We geven de drugsvrije afdeling (DVA) mee vorm en installeren een afgestemd hulp- en dienstverleningsaanbod op deze afdeling

Motivering:

Al enkele jaren wordt een drugsvrije afdeling voorbereid. Dit gebeurt op vraag van zowel gedetineerden, personeel als hulpverlening gezien de omvang van de drugsproblematiek en de bijkomende problemen (vb. afpersing)

De afdeling kende haar eerste werkdag op 14 december 2015. Om deze afdeling te doen slagen zal er de komende jaren sterk geïnvesteerd moeten worden op vlak van regime en aanbod.

Acties:

1. We ondersteunen de opstart van de DVA waar mogelijk. (vb. lid van de werkgroep, contacten leggen met oog op advies, onderbouwing, onderzoek,...)
2. We installeren een hulpverleningsaanbod op de afdeling, onderling afgestemd en afgestemd met PSD en medische dienst.
3. We geven toegang tot of organiseren activiteiten voor de gedetineerden van de DVA, vertrekkende vanuit hun vraag.

Trekker	1 & 2: BC 3: OO
Betrokkenen	Alle betrokkenen bij de DVA
Timing	Continu
Kosten	Op zoek naar middelen voor drughulpverlening
Indicatoren	- Resultaten van de DVA - Evaluatie van de samenwerking op de DVA

3. Onderwijs en werk

3.1. Er worden basismodules beroepsopleiding georganiseerd in de inrichting.

Motivering:

De gevangenis én de werkgroep onderwijs pleitten steeds meer voor de uitbouw van beroepsgerichte opleidingen. In 2015 werd afgesproken om te onderzoeken of basismodules metaal, lassen, elektriciteit en horeca te organiseren zijn in de gevangenis van Hasselt. Volledige opleidingen zijn moeilijk haalbaar. 2016 moet een testjaar worden, in 2017 hopen we over een aanbod te beschikken.

Acties:

1. De implicaties van de organisatie van beroepsmodules metaal, lassen, elektriciteit, hout en horeca worden in kaart gebracht en afgewogen.
Dit betekent dat ook de opleiding keukenmedewerker wordt geherdefinieerd.
2. Er worden try-outs georganiseerd.
3. Deze beroepsmodules staan in sterke verbinding met alle tewerkstellingsgerichte diensten in de gevangenis.

Trekker	1 & 2: OC (BC voor de keuken) 3: BC
Betrokkenen	Onderwijspartners, VDAB, technisch kader in de gevangenis
Timing	Voorjaar 2016: implicaties in kaart brengen 2016: try-outs Afstemming met andere diensten continu doorheen het proces
Kosten	Materiaalkosten?
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Overzicht implicaties per opleiding - Try-outs & evaluaties - afstemmingsafspraken

3.2. We zorgen voor een vlot verloop van de VDAB-indiceringen in de inrichting en via Ba(c)k@work worden contacten met het sociaal economisch circuit gelegd.

Motivering:

Ten gevolge van het maatwerkdecreet, kunnen mensen slechts toegang krijgen tot het sociaal economisch circuit wanneer zij via een indicering een toegangsticket krijgen. We zullen deze indicering in de gevangenis organiseren. Zo kan tijdens detentie ook al gezocht worden naar concrete arbeidsplaatsen voor deze doelgroep.

We koppelen de doelstelling van de indicering aan Ba(c)k@work omdat we in dit netwerk contacten met diensten uit het sociaal economisch circuit kunnen leggen met oog op een vlotte doorstroom.

Acties:

1. Het verloop van de indiceringen van de VDAB in de gevangenis wordt van nabij opgevolgd en waar nodig worden samenwerkingsafspraken gemaakt.
2. Via Ba(c)k@work gaan we in contact met de maatwerkbedrijven met oog op een nauwere samenwerking.

Trekker	Expert detentie VDAB
Betrokkenen	1: VDAB-consulent, indicerings-psycholoog, OO, BC, betrokken diensten ifv informatieverzameling.

	2: Ba(c)k@work-netwerk
Timing	1: voorjaar 2016 + opvolging 2: eerste contacten najaar 2016
Indicatoren	- Eventueel samenwerkingsafspraken - Contacten met maatwerkbedrijven

3.3. We ondersteunen het project van Wonen en Werken gericht op competentieversterking in de werkplaatsen

Motivering:

Dit project wordt verdergezet, ook al werd de focus in 2015 meer verschoven naar de ervaringspas voor gedetineerden. Dit is een project van Justitie aangezien vooral de beampten ondersteuning krijgen, maar als hulp- en dienstverlening willen we dit mee stimuleren.

Acties:

1. We zijn betrokken bij de facilitering, opvolging en evaluatie van het project.
2. We zorgen voor afstemming met betrokken diensten, zowel op structureel als cliëntniveau

Trekker	BC
Betrokkenen	1: Justitie, Wonen en Werken 2: VDAB, JWW, Alternatief
Timing	Huidige timing van project loopt tot half 2016, maar we hopen op continuering.
Indicatoren	- Hoe vaak wordt een ervaringspas uitgereikt - Connectie met betrokken diensten

3.4. We behouden de goede praktijken in het sensibiliseren van werkgevers.

Motivering:

Er werd de laatste jaren gezocht naar goede manieren om werkgevers meer inzicht te geven in de detentiecontext en de moeilijkheden op de arbeidsmarkt waarmee ex-gedetineerden geconfronteerd worden. Het gaat hier dus over beeldvorming. We willen graag vasthouden wat we hebben uitgebouwd. Hiervoor vragen we opnieuw medewerking aan wie ons al eerder ondersteunde (Bond Zonder Naam, consultancybureau...).

Acties:

1. We blijven inzetten op de organisatie van debat met werkgevers gekoppeld aan een rondleiding in de gevangenis.

Trekker	BC
Betrokkenen	Zaakvoerder gevangenis, VDAB, Cellmade, Bond zonder naam?, werkgevers
Timing	1-2 initiatieven op jaarbasis
Indicatoren	- georganiseerde initiatieven

4. Sport

4.1. Gezien de opstart van twee specifieke afdelingen, past de sportwerking haar organisatie aan met oog op een toegankelijk aanbod voor alle gedetineerden.

Motivering:

De gevangenis beschikt over een vrij uitgebreid en divers sportaanbod. Al meerdere jaren is de sportdienst van de stad Hasselt hierin een betrouwbare partner. We trachten deze samenwerking te behouden.

Rekening houdend met evoluties zoals de komst van specifieke afdelingen (drugsvrije afdeling en afdeling voor extremisten) en de besparingscontext, trachten wij het sportieve aanbod voor alle gedetineerden zo toegankelijk mogelijk te houden en daar waar mogelijk verder uit te breiden of andere accenten te leggen.

We streven op de nieuwe afdelingen naar een aanbod op maat wat betekent dat het aanbod enerzijds met inspraak van de doelgroep tot stand komt en anderzijds een meerwaarde heeft op zowel het individuele niveau als het groepsniveau.

Deze doelstelling sluit aan bij de doelstellingen rond het radicaliseringsbeleid (1.5.) en het drugsbeleid (2.5.), maar gezien de impact van deze afdelingen op de sportwerking, formuleren we deze bijkomende doelstelling onder het domein sport.

Acties:

1. We werken een aanbod op maat uit voor de drugsvrije afdeling
2. We werken een aanbod op maat uit voor de D-Rad:Ex

Trekker	SF
Betrokkenen	werkgroep Sport
Timing	2016: aanpassingen doorvoeren en opvolging 2017: evaluatie
Indicatoren	- wijze van inspraak van gedetineerden - sportmogelijkheden voor beide afdelingen

4.2. We onderzoeken en testen het project opboksen.

Motivering:

In het buitenland wordt de meerwaarde van gevechtssporten in een gevangenis al jarenlang benadrukt. Het project opboksen heeft in Limburg veel positieve ervaring opgebouwd in het werken met maatschappelijk kwetsbare jongeren. We willen nagaan of dit project ook haalbaar is in de gevangenis van Hasselt. Belangrijke randvoorwaarden zijn een goede voorbereiding en voldoende draagvlak bij het personeel.

Acties:

1. We werken het project opboksen uit: doel, doelgroep, samenwerkingsafspraken, organisatorische aspecten, implementatieplan.
2. We betrekken het penitentiair personeel bij dit project.
3. We organiseren een try-out van het project.

Trekker	SF
Betrokkenen	BC, gevangenisdirectie, sportwerking
Timing	Voorjaar 2016: uitwerking Najaar 2016: test met personeel 2017: aanbod voor gedetineerden
Kosten	Te bepalen

Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Concretisering project - Wijze van betrokkenheid personeel - Evaluatie try-out
-------------	--

4.3. De stage van opleiding fitness-instructeur wordt georganiseerd.

Motivering:

In het najaar van 2015 werd de theorie van de opleiding fitness-instructeur in de gevangenis van Hasselt aangeboden. De stage moet in het voorjaar van 2016 worden aangeboden. Het is de eerste keer dat een dergelijke stage wordt georganiseerd (geen evidentie!)

Acties:

1. We organiseren een kwalitatieve stage voor de opleiding fitness-instructeur.

Trekker	SF
Betrokkenen	Vlaamse Trainersschool, sportwerking
Timing	Voorjaar 2016
Kosten	Vlaamse trainersschool
Indicatoren	Realisatie van de stage

4.4. De sportwerking van de gevangenis Hasselt promoot het belang van sporten en bewegen ten aanzien van andere hulp- en dienstverlenende actoren en zoekt naar domein-overstijgende kruisbestuiving.

Motivering:

De laatste jaren werden al diverse initiatieven genomen om het belang van sporten en bewegen te promoten bij andere hulp- en dienstverlenende actoren, wat positieve reacties opleverde. Er werd ook een publicatie 'Sporten en bewegen na detentie' uitgebracht in 2015.

Toch geloven we dat sport vandaag nog te weinig wordt ingezet als hulpmiddel om doelen op andere domeinen te bereiken. De kracht van sport in een gevangenis mag nog meer benadrukt worden.

Acties:

1. We zetten in op een vlotte informatie-uitwisseling tussen de sportwerking en de andere hulp- en dienstverleners.
2. We kiezen jaarlijks voor een initiatief dat leidt tot domein-overstijgende kruisbestuiving.

Trekker	SF
Betrokkenen	Sportwerking, andere hulp- en dienstverleners
Timing	1: continu, opvolging via werkgroep sport 2: voorstellen vanuit werkgroep sport aan coördinatieteam
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - communicatie-initiatieven omtrent het sportaanbod vb. aanpassing publicatie Sporten en bewegen na detentie - initiatieven met kruisbestuiving

4.5. De sportwerking motiveert gedetineerden om op anders georganiseerde (zelfstandige) wijze aan sport te doen.

Motivering:

Gedetineerden kunnen op zelfstandige basis aan sporten en bewegen doen, bijvoorbeeld op cel of tijdens wandelmomenten. Dit wil de sportwerking extra stimuleren.

Acties:

1. Het project Fit@Cell wordt gelanceerd en het gebruik ervan wordt opgevolgd.
2. De sportwerking stelt informatie beschikbaar voor het trainen met de sportpoints.

Trekker	SF
Betrokkenen	Sportwerking
Timing	1: lancering in voorjaar 2016 2: eerste brochures in 2016
Indicatoren	- Resultaat fit@cell en verspreiding ervan - Info die ter beschikking is

5. Cultuur

5.1. We trachten cultuur dichterbij de gedetineerden te brengen en op deze manier de sfeer en leefbaarheid in de inrichting te verhogen.

Motivering:

De culturele activiteiten in de gevangenis kenden voor sommige doelgroepen nog een te hoge drempel. We willen meer mensen bereiken, temeer omdat er (buiten de sport) weinig kansen tot ontspanning, informeel leren, een uitlaatklep enzovoort zijn.

Acties:

1. We creëren pakketten waarmee gedetineerden op zeer laagdrempelige manier op cel aan cultuur kunnen doen.
2. We onderzoeken of we de wijze van groepsvorming op meer laagdrempelige manier kunnen aanpakken (vb. in kader van een project)

Trekker	cultuurfunctionaris
Betrokkenen	Werkgroep cultuur
Timing	1: eerste pakketten in voorjaar 2016, vervolgens continu aanvullen 2: reflex bij ieder aanbod/project
Indicatoren	- Beschikbare pakketten - Veranderingen in aanpak van groepsvorming

5.2. Vanuit cultuur stimuleren we doelgericht sociale competenties bij gedetineerden.

Motivering:

Cultuur kan op ontspannende, informele wijze sociale competenties van gedetineerden versterken. Door met de andere domeinen af te stemmen, kan er gezamenlijk en dus sterker aan bepaalde competenties gewerkt worden.

Acties:

1. We bepalen jaarlijks de competenties die we willen ondersteunen en doen dit in samenwerking met die domeinen.
2. In samenwerking met Tabora worden sociale vaardigheden gestimuleerd die tegelijk ondersteunend werken bij het studeren voor de examencommissie.

Trekker	cultuurfunctionaris
Betrokkenen	Werkgroep cultuur, coördinatieteam, Tabora
Timing	1: jaarlijks bepalen en concretiseren 2: start in 2016
Kosten	Projectmiddelen voor Tabora?
Indicatoren	- Welke competenties zijn bepaald en wijze van aanpak - Evaluatie samenwerking met Tabora

5.3. De bibliotheek zet verdere stappen met oog op professionalisering en toegankelijkheid.

Motivering:

Acties:

1. De bibliotheekwerking neemt het VUBIS-systeem in gebruik
2. De taken van de gedetineerden die in de bibliotheek werken, worden verduidelijkt
3. De bibliotheekwerking gaat na wat haar rol is op de drugsvrije afdeling en de D-Rad:Ex
4. De bibliotheek neemt leesbevorderende initiatieven.

Trekker	Bibliotheekmedewerker
Betrokkenen	Vormingsagent, CC4, BC, OO, werkgroep cultuur
Timing	1, 2, 3: 2016 en opvolging in 2017 4: jaarlijks
Indicatoren	- Gebruik van VUBIS-systeem - Taakomschrijving gedetineerden - Beschrijving van de rol van de bibliotheek voor de DVA en D-Rad:Ex - Aantal en soort activiteiten

